

Siirtolaisuusinstituutti 30 vuotta

1.8.2004

Elokuun ensimmäinen viikko vuonna 1974 oli yhtä kaunis ja lämmin kuin tänä vuonnakin. Silloin Siirtolaisuusinstituutti aloitti toimintansa Turun vanhalla kasarmialueella olleessa tiilirakennuksessa. Toimintamme käynnistyi kahdessa pienessä työhuoneessa, jotka oli lastulevyin erotettu kirjastona ja luentosalina toimineen tilan nurkkaan. Siirtolaisuusinstituutin syntyy vaikuttivat vahvasti professori Vilho Niitemaa, professori Jorma Pohjanpalo ja kouluneuvos Jussi Saukkonen, jotka ovat jo poistuneet keskuudestamme.

Pari vuotta myöhemmin instituuttimme sai neljä huonetta kasarmin päädystä, kun yleisen historian laitoksen muutti yliopistonmäelle. Muistan kaiholla silloista tilavaa ja kesällä viileätä työhuonettani, jonka ikkunoiden alla kukkivat kauniit ruusupensaat. Joskus sinne ahtautui bussilastillinen ihmisiä, joille kerroin Suomen siirtolaisuudesta ja sitä tutkimaan perustetusta Siirtolaisuusinstituutista.

Tilat olivat tietysti ahtaat, mutta v. 1981 alussa pääsimme muuttamaan Turun kaupungin omistamiin Piispankatu 3 tiloihin. Siellä olikin Siirtolaisuusinstituutin koti runsaat 20 vuotta, kunnes Åbo Akademin säätiö osti kaupungilta koko sen vanhan tehdaskorttelin, missä Siirtolaisuusinstituuttikin sijaitsi. Kaupunki antoi meille vuoden 2002 alussa Linnankatu 61:stä nykyiset toimitilamme. Sijaintinsa puolesta alue on keskistä ydin-Turkua, torin ja sataman välissä.

Tilojen laajentumisen myötä myös toiminta ja henkilökunta ovat kasvaneet kolmenkymmenen vuoden aikana. Merkittävä lisäys oli v. 1994 Peräseinäjoella toimintansa aloittanut Pohjanmaan aluekeskus, jonka tehtävänä on toimia alueellisena palvelupisteenä ja dokumentoida Pohjanmaan muuttoliikkeitä. Peräseinäjoelle suunnitellaan nyt perustettavaksi siirtolaisuusmuseota.

Kuluneisiin 30 vuoteen mahtuu paljon - monia erikoisiakin asioita ja tapahtumia. Näistä tuoreimpana vahvasti elettyinä draamana mainitsen viime vuonna joulukuun 16 päivänä sattuneen tulipalon, jossa vie-reinen Ipnoksen tehdaskompleksi tuhoutui. Onneksi uhkaavan tulimeren leviäminen instituuttiimme onnistuttiin estämään.

Instituutin perustoiminnoissa keskeistä on muuttoliikkeiden dokumentointi ja laaja tutkimus- ja julkaisutoiminta. Painopiste on siirtynyt suomalaisten valtamertentakaisesta siirtolaisuudesta naapurimaahan Ruotsiin ja muuhun Eurooppaan suuntautuvaan nykymuuttoon. Sitten 1990-luvulla pintaan nousivat maahanmuuttoon ja Suomen ulkomaalaisväestöön liittyvien kysymysten tutkimustarve.

Myös valtakunnan sisäisen muuttoliikkeen tutkimus on koko ajan kuulunut tehtäväkenttäämme. Instituutti on vuodesta 1975 lähtien järjestänyt muuttoliikesymposiumin viiden vuoden välein. Seuraava symposiumi on syksyllä 2005, ja silloin yhtenä teemana on suurten ikäluokkien mahdollinen paluu juurilleen ja maaseudulle.

Siirtolaisuusinstituutin tutkimus- ja julkaisutoiminnan lisäksi palvelua tarjoavat ennen kaikkea laaja arkistomme, erikoiskirjastomme ja siirtolaisrekisterimme. Myös näyttelyt ovat alusta alkaen olleet tärkeä toimintamuotomme.

Instituutin viettäessä 30-vuotisjuhlaansa haluaisin esittää parhaat kiitoksemme kaikille yhteistyökumppaneillemme sekä kotimaassa että ulkomailla. Kiitän myös kaikkia niitä lahjoittajia eri puolilta maailmaa, jotka ovat vuosien kuluessa kartuttaneet instituutin arkistoa ja sen jo noin 1200 esineeseen nousevaa kokoelmaa. Olemme saaneet siirtolaisuutta dokumentoivaa aineistoa ja kirjastoomme runsaasti siirtolaisten kokemuksista kertovia teoksia.

Uskon, että Siirtolaisuusinstituutti on parhaassa iässään ja että tulevaisuudessa sillä on yhä enemmän annettavaa. Kehitysstrategiassaan instituutti on läh-

tenyt siitä, että se tulee jatkossakin olemaan kansallisesti johtava ja kansainvälisesti arvostettu alansa dokumentaatio- ja tutkimuslaitos.

The Institute of Migration 30 years, August 1st, 2004

The first week of August 1974 when the Institute of Migration first opened, was as sunny and warm as it was this year. The facilities were located in an old brick building at the so-called barrack area close to the University of Turku campus. We had two small rooms, which were separated by chipboards from the library-lecture hall. The late professors Viljo Niitemaa, Jorma Pohjanpalo and counselor Jussi Saukkonen were the key persons in the beginning of the Institute. Two years later the Institute got four rooms at the end of the building when the Department of General History moved to the university campus I had a cool and spacious office and roses right outside my window. At times I received a busload of visitors there and told them about Finnish emigration and the Institute.

The facilities were crowded, so at the beginning of 1981 we moved to new premises at Piispankatu 3, owned by the city of Turku. There we found a home for the next 20 years until the Åbo Akademi University Foundation bought the whole building complex where the Institute was located. In the beginning of the year 2002 the city provided us with new facilities at Linnankatu 61 where we are now in the middle of Turku right between the market square and the harbor.

The staff and activities also have increased during these 30 years. In 1994 the Institute's regional center was established in Peräseinäjoki in Ostrobothnia with the task of providing local services and to document the Ostrobothnian migration. An Emigration Museum is now planned at Peräseinäjoki.

A lot has happened during the years gone by. One of the most spectacular incidences was the fire on the 16th of December last year, when the neighboring old Ipnos factory became a victim of the flames. Fortunately the fire did not spread to the Institute.

The most central tasks of the Institute of Migration are research and documentation of human migration. The main focus has shifted from overseas emigration to contemporary migration to Sweden and to the rest of Europe. In the 1990's research on immigration and immigrants in Finland has continuously gained importance.

Also internal migration has been in focus of our research. The institute has since 1975 every five years arranged a symposium on migration in Finland. The next symposium will be in 2005 and one of the themes is the anticipated u-turn of the baby boomers to the countryside and to their roots.

Research and publication are not the only activities of the Institute, service is also offered by our archives, our special library and our emigrant register. Also exhibitions have been important part of our activities since the very beginning.

Now that the Institute of Migration celebrates its 30th anniversary, I want to express our sincere gratitude to all our cooperation partners in Finland as well as abroad. I also thank all those donators around the world who have during the years made contributions to the Institute's archives. There are now around 1200 museum pieces in our collections. We have received valuable documents and generous book donations to our library.

I believe that the Institute of Migration is in its prime age and has even more to give in the coming years. The Institute's position as nationally leading and internationally respected migration research and documentation center forms a basis for the development strategy for the future.

Olavi Koivukangas

